



T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 22.1.2026
Sayı : 623

10/3667



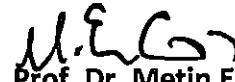
Metin ERGUN

Muğla Milletvekili

Dışişleri ve Dilekçe Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avrupa Birliği (AB) ile Mercosur (Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Uruguay) arasında imzalanması beklenen Serbest Ticaret Anlaşması'nın (STA) Türkiye ekonomisi ve dış ticareti üzerindeki olası etkilerinin (özellikle tarım, hayvancılık, tekstil ve sanayi sektörleri açısından) tüm yönleriyle incelenmesi; Gümrük Birliği'nin asimetrik yapısından kaynaklanan risklerin değerlendirilmesi ve Türkiye'nin bu yeni ticaret bloğuna karşı alması gereken stratejik, diplomatik ve ekonomik önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygıyla arz ve teklif ederiz.


Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

GEREKÇE

AB ile Mercosur (Mercado Común del Sur, -Türkçesiyle Güney Ortak Pazarı- Güney Amerika ülkeleri arasında kurulmuş bir ekonomik birliktir.) bloğu arasında 25 yılı aşkın süredir devam eden müzakereler, Aralık 2024'te siyasi anlaşmayla sonuçlanmış olup, Ocak 2026 itibarıyla imza aşamasına gelmiştir. Anlaşma, yaklaşık 700-780 milyon nüfusu kapsayan dünyanın en büyük serbest ticaret bölgelerinden birini oluşturmayı hedeflemekte; AB'nin otomotiv, makine, kimya gibi sanayi ürünlerine pazar erişimini artırırken, Mercosur ülkelerine de sığır eti, kümes hayvanları, şeker, soya, etanol gibi tarım ürünleri açısından AB pazarında önemli avantaj sağlamaktadır. Bilindiği gibi Türkiye, 1996 tarihli AB-Türkiye Gümrük Birliği nedeniyle AB'nin üçüncü ülkelerle/ekonomik bloklarla yaptığı STA'lardan doğrudan ve asimetrik şekilde etkilenmektedir. Bu anlaşma yürürlüğe girdiğinde: Mercosur ürünleri Türkiye pazarına gümrüksüz (veya çok düşük vergilerle) girebilecek, ancak Türkiye'nin aynı ürünleri Mercosur pazarına ihraç etmesi için karşılıklı bir avantaj sağlanmayacaktır. Bu durum, yerli üreticiler (özellikle et, süt ürünleri, tahıl, yağlı tohumlar ve soya) için ciddi fiyat baskısı ve rekabet dezavantajı yaratacaktır.

Türkiye'nin AB'ye yaptığı tarım ve gıda ihracatı (yaş meyve-sebze, beyaz et, işlenmiş gıdalar) Mercosur kaynaklı ucuz ürünlerle rekabet etmek zorunda kalacak; pazar payı kaybı yaşanabilecektir. Özellikle Brezilya'nın dünyanın en büyük sığır eti ihracatçısı olması, Türk hayvancılığı açısından ciddi olumsuzluklar yaratacaktır.

Diğer taraftan, son yıllarda büyük zorluklar yaşayan Türk tekstil sektörü de bu anlaşma dolayısıyla olumsuz etkilenecektir. AB'nin Mercosur'dan ucuz pamuk ithalatının artması, Türkiye'nin pamuk üretimini ve AB'ye tekstil ihracatını olumsuz etkileyebilecektir. Sanayi tarafında ise tedarik zincirlerinden dolayı kaymalar (Avrupa merkezli üretimin kısmen Latin Amerika'ya yönelmesi) söz konusu olabilecektir.

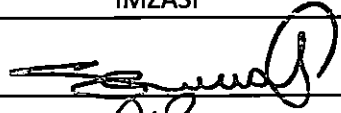
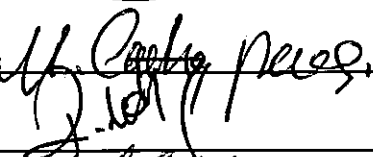
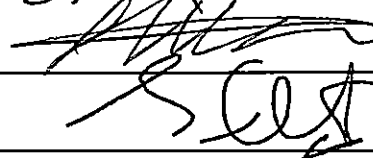
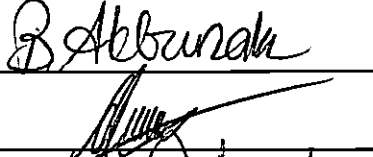
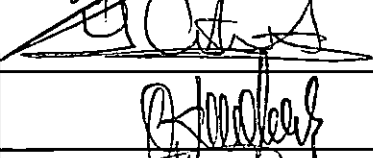
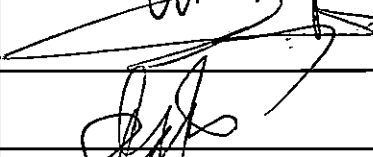
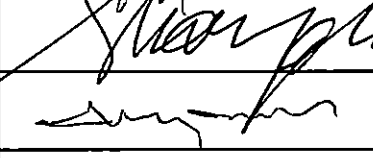
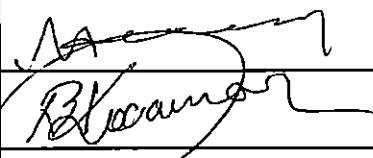
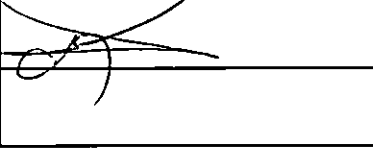
Bu asimetri, Gümrük Birliği'nin 1996'dan beri güncellenmemesinden kaynaklanmakta; tarım, hizmetler ve karar alma mekanizmalarına katılım gibi alanları kapsamamaktadır. Türkiye, AB'nin STA müzakerelerinde söz hakkı olmaksızın, tek taraflı yükümlülüklerle maruz kalmaktadır. Bu durum, uzun vadede dış ticaret dengesizliğini derinleştirebilir ve yerli üretimi zayıflatabilir. Anlaşmanın çevresel ve sürdürülebilirlik hükümleri (Paris İklim Anlaşması'na uyum, ormansızlaşma önlemleri) yetersiz bulunmakla birlikte, Türkiye'nin yüksek standartlara uyumlu üretimle farklılaşma şansı vardır. Ancak bu fırsatların değerlendirilmesi için bazı yapısal reformlara ve stratejik adımlara ihtiyaç vardır.

Bu çerçevede, söz konusu anlaşmanın;

- Türkiye'nin tarım, hayvancılık, gıda, tekstil ve ilgili sanayi sektörlerine kısa-orta-uzun vadeli ekonomik etkilerinin (ithalat artışı, fiyat baskısı, pazar payı kaybı, istihdam etkisi) detaylı analizinin yapılması,
- Gümrük Birliği'nin asimetrik yapısından kaynaklanan risklerin ve mevcut ticaret sapsmasının boyutlarının belirlenmesi.
- Türkiye'nin Mercosur bloğu ile ayrı bir Serbest Ticaret Anlaşması müzakere etme olasılığı ve bu yöndeki diplomatik girişimlerin değerlendirilmesi.
- Gümrük Birliği'nin modernizasyonu (tarım dahil edilmesi, karar alma mekanizmasına katılım, hizmetler ve kamu alımları) için atılacak adımların yol haritası.
- Yerli üretimi koruma ve rekabet gücünü artırma amacıyla alınabilecek önlemler (katma değerli üretim, yeşil dönüşüm, dijitalleşme, destek politikaları, kota/tedbir mekanizmaları).
- Benzer durumdaki diğer ülkelerin (örneğin diğer Gümrük Birliği üyesi olmayan aday ülkeler) yaklaşımlarının incelenmesi...

...gibi hususlarda konunun tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını saygıyla arz ve teklif ederiz.

.....Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Senol SUNAT	Manisa	
Ersin Beyer	İstanbul	
CİHAN PAĞACI	İSTANBUL	
Ridvan 212	Çonakkale	
Sekok Torkoğlu	Bursa	
ZELHAN USTA	ORAMUUN	
YÜKSEL ARSLAN	ANKARA	
Ahmet Esref Fakıbaba	ANKARA	
Burak Akburak	İstanbul	
Mehmet Murat GÜRBAN	Gaziantep	
YAVUZ AYDIN	TRABZON	
Ömer Karakas	Aydın	
VELCAN TAĞCI	TEKİRDAĞ	
TURAN YALUR	AKSARAY	
LÜTFÜLLAH KAJALAN	YOĞGAS	
HÜSMEN KIRKPINAR	İzmir	
Mehmet Akşin	Edirne	
BURHANETTİN KOÇMARA	MERSİN	
ZÜLFÜ DÜKKAN	KOCAELİ	